

Öğretmen Adaylarının Gelecekteki Derslerinde Bilişim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Niyetlerinin Belirlenmesi

Agâh Tuğrul Korucu**¹ ve Rahime İrem Sarı²

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerini cinsiyet, bilgisayar sahibi olma ve internet erişimine sahip olma durumuna göre ölçmektir. Betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 akademik yılı bahar döneminde Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerinde eğitim ve öğrenimine devam eden 297 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verileri elde etmek amacıyla Baydaş (2015) tarafından geliştirilen Öğretmen Adaylarının Gelecekte Derslerinde Bilişim Teknolojileri Kullanma Niyetlerini Belirlemek Amacıyla Oluşturulan Ölçek kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise betimsel istatistikler, ilişkisiz örneklem için t-testi kullanılmıştır. Araştırma da elde edilen veriler sonucunda, bu öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri ile cinsiyet ve internet erişimine sahip olma durumunda anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri ile bilgisayar sahibi olma arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler

Bilişim teknolojileri
Kullanım niyeti
Aday öğretmen

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi

10 Ekim 2019

Kabul Tarihi

23 Kasım 2019

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Determine Preservices Teachers' Intention to Use Information Technologies in Future Courses

Abstract

The aim of this study is to measure preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses according to gender, having computer and having internet access. Descriptive survey model was used. The sample group of this study consists of 297 preservices teachers who are continuing their education and training in different departments of Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education in the spring of 2018-2019 academic year. The scale developed by Baydaş (2015) was used to determine the intention of the preservices teachers to use information technologies in their future lessons. The data were analyzed by descriptive statistics and t-test for unrelated samples. As a result of the data obtained from the research, it was determined that there was a significant difference between the preservices teachers' intention to use information technologies and their gender and internet access in their future courses. It was determined that there was no significant difference between the preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses and having a computer.

Keywords

Information
technologies,
Intention to use
Preservices teacher

Article Info

Received

October 10, 2019

Accepted

November 23, 2019

Article Type

Research Paper

Anf/Cite: Korucu, A.T. ve Sarı, R.İ. (2019). Öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin belirlenmesi [Determine preservices teachers' intention to use information technologies in future courses]. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi/Journal of Information and Communication Technologies*, 1(1), 15-23.

** Sorumlu Yazar/Corresponding Author: atkorucu@erbakan.edu.tr

¹ <https://orcid.org/0000-0002-8334-1526>, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya/Türkiye,

² <https://orcid.org/0000-0001-7013-8978>, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya/Türkiye,

Extended Abstract

Introduction

Developing technology has brought great facility in every field lately. Information technology has made various contributions to many areas. One of the most important of these developments is the development of information technology. The use of information technologies is becoming more common day by day and is being used in various fields for many purposes. This technology facilitates time, money and information transfer. Information technologies also have an important place in education. When the technology in education is examined, the effects of information technologies are very evident. Although information technologies are used as teaching in the courses, it also provides access to the desired information. Students no longer have to go to libraries or places away from home to get the information they want. At the same time, they do their homework and research easily with technological tools such as computers and laptops. It has become used in many stages of education and has made education more understandable with various methods. Continuous updating of the information technologies has forced the education system to develop and now the courses are planned according to the information technologies. Today's young people should know this developing technology and use the necessary technology in education. Nowadays various technological tools and materials are used in the courses. It will be useful for students to know how to use these tools in order to better understand the lessons. This idea should be given to the students. This task belongs to teachers the most. It is now compulsory for teachers to keep up with this developing technology. The fact that teachers are closely aware of the developing technology and develop themselves in the field of information technologies will contribute to their areas. Teachers' awareness on this issue also provides important benefits for their self-confidence. However, since students start using technological tools and equipment in their daily lives, teachers have to develop themselves in this field in order to answer the questions about technology in their classes. At the same time, preservices teachers' intention to use technology determines the use of technology in their future courses. However, it is very important that preservices teachers have the necessary technological equipment in their universities. Therefore, it is necessary to teach how to use technology efficiently in the education given to preservices teachers in universities. Preservices teachers' intention to use technology in their future courses is of great importance for education. The aim of this study is to measure preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses according to gender, having computer and having internet access. The sub-objectives of the research are as follows: Do preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses show a significant difference according to gender? Do the preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses show a significant difference according to their computer ownership? Do preservices teachers' show a meaningful differentiation from their intention to use information technologies in their future courses depending on whether they have internet access at their place of residence? The answer to these sub-objectives was sought. Descriptive survey model was used.

Method

The sample group of this study consists of 297 preservices teachers who are continuing their education and training in different departments of Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education in the spring of 2018-2019 academic year. 69.7% of the participants were female teacher candidates and 30.3% were male teacher candidates. While 93.9% of the participants had a computer, 6.1% did not have a personal computer. 87.9% of the participants have internet access, 12.1% do not have internet access in their environment. The scale developed by Baydaş (2015) was used to determine the intention of the preservices teachers to use information technologies in their future lessons. This scale consists of a total of 30 questions in order to determine preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses. 5 Likert-type grading method was used. In this scale, numbering 1, 2, 3, 4, 5 was made. In order to determine the level at which the resulting interval was answered, intervals and response levels were determined by mathematical calculations. I certainly agree if these are between 5.00 - 4.20, I agree between 4.20 - 3.40, between 3.40 - 2.60 I'm undecided, I disagree between 2.60 - 1.80 and if it is between 1.80 - 1.00, I strongly disagree. In order to obtain reliability in the developed scale, some item statistics were found and internal consistency coefficients were obtained. As a result of the calculations, Cronbach Alpha coefficient was found to be .88. Based on the results, it can be stated that the scale has a good level of reliability. Another data collection tool is the personal information form in which the working group teacher candidates obtain their demographic information. In the demographic data collection tool, questions were asked and demographic information was obtained in order to determine the gender of the prospective teachers, whether they have their own computers and whether they had internet access in their place of residence. The data were analyzed by descriptive statistics and t-test for unrelated samples.

Findings

As a result of the research, various findings emerged and these findings were discussed and interpreted. According to the results, the relationship between the preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses and gender was examined. It can be said that male preservices teachers' intention to use information technologies in future courses is higher than female preservices teachers' intention to use information technologies in future courses. According to the results, the relationship between prospective teachers' intention to use information technologies in their future courses and computer ownership was examined. It can be said that the intention of prospective teachers with computers to use information technologies in their future courses is similar to the intention of prospective teachers who have computers to use information technologies in their future courses. According to the results of the research, the relationship between the prospective teachers' intention to use information technologies and their internet access in their future courses was examined. According to the results, it can be said that prospective teachers who do not have internet access have higher intention to use information technologies in their future courses than their intention to use information technologies in future courses. As a result of the data obtained from the research, it was determined that there was a significant difference between the preservices teachers' intention to use information technologies and their gender and internet access in their future courses. It was determined that there was no significant difference between the preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses and having a computer.

Discussion and Conclusion

According to the results of the research, some suggestions that are searched and found incomplete can be made for practitioners and researchers. It has been revealed how much in-service and pre-service training is necessary for preservices teachers' intention to use information technologies in their future courses. Baydaş (2015), in the light of this information, he stated that different applications of information technologies should be used in the courses suitable for these trainings. Saygıner (2016), stated that preservices teachers who do not have their own computers can use technology in education by creating suitable environments for faculty and schools to use technology more easily. Menzi, Çalışkan ve Çetin, (2012), in order to eliminate the differences observed between male and female preservices teachers related to technology, it was stated that the more assignment of female preservices teachers in the activities that obliged the use of new technologies in the faculty could eliminate the difference. For such studies, faculties of education in different provinces and universities can be made more widely. In the light of these suggestions, different perspectives can be brought to the subject of this study and contribute to the literature.

Giriş

21. yüzyıl da birçok alanda ortaya çıkan teknolojik gelişmeler eğitim üzerinde de etkisini göstermiştir (Uşun, 2000). Eğitim ve öğretimin temel amaçlarından biri toplumun gereksinimleri yönünde insanlar yetiştirmek olduğundan eğitsel yapının da günümüz teknolojisine uyumlu olması gerekmektedir (Akkoyunlu, 1995). Günümüz teknolojilerinde ki gelişim, eğitim alanındaki gerekli reform hareketlerini gerçekleştirmek zorunda bırakmaktadır ve teknoloji bu reform hareketlerinin oluşmasına da olanak sağlamaktadır (Balkı, 2008). Eğitim ve öğretim alanında genellikle yenilik aracı olarak bilgi ve teknoloji araç ve gereçleri kullanılır (Turan ve Haşit, 2014). Bilgiyi üretmek ve bilgiden faydalanmak için bilgi ve teknolojide ki gelişmelerden haberdar olmak ve bunlara önderlik etmek gerekir (Akıncı ve Seferoğlu, 2010).

Bilişim teknolojileri (BT), bir verinin elde edilmesi, saklanması, gerektiğin de kullanılması, başka bir yere aktarılması ya da başka bir yerden erişilmesini sağlayan teknolojilerin tümüne denir (Çağlayan 1997). Bilişim teknolojileri, eğitimi daha kaliteli kullanabilmemizi sağlar, öğretmenlere mesleki anlamda katkılarda bulunur ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde de verilere daha çabuk ve kolay şekilde elde etmelerine olanak sağlamaktadır (Lever-Duffy, McDonald, Mizell, 2003; Peterson, Albaum, Munuera, Cunningham, 2002). Araştırmacılara göre bilişim teknolojileri etkin kullanılırsa eğitim sistemini çok daha iyi yerlere getirecek potansiyele sahiptir (Jonassen ve Reeves, 1996). Öğrencilere bilgi iletişim ile ilgili önemli becerileri kazandırma konusunda ya da diğer derslerin öğrenme sürecinde teknoloji ile yararlı bir şekilde bütünleşme hususunda en önemli rol öğretmenlere ve okullara düşmektedir (Şad ve Nalçacı, 2015).

Günümüzde öğretmenlerin BT hakkında yeterli bilgi sahibi olmaları ve bilgisayar derslerinde nasıl etkin bir şekilde kullanacaklarını bilmeleri her geçen gün önem kazanmaktadır (Balkı, 2008). Öğretmenlerin derslerinde bilgisayar destekli eğitimi nasıl kullanacaklarına ve faydalanacaklarına dair yeterince bilgiye sahip olmadıklarını gösteren birçok araştırma yapılmıştır (Fisher, 2000). Öğretmenler bilgisayar kullanarak ihtiyaçları olan bilgi kaynaklarına ulaşabilmeli, elde ettikleri eğitim materyalini öğrenciye sunabilmeli ve de sınıf içi etkinliklerde rahatlıkla uygulayabilmelidir (Bilişim Şurası, 2002). Bunun nedeni ise, bilgisayar destekli öğretim ile bilgisayarın ders içeriklerini daha etkili sunma, sorunu çözme, çeşitli araştırmalar yapma ve çeşitli yöntemlerle elde edilen bilgiyi tekrar etme gibi aktivitelerle eğitimde kullanılabilir olmasıdır (İmer, 2000).

Rogers (1995), yaptığı bir araştırmada, bireysel farklılıkların, bazı davranışların sergilenmesi konusundaki niyetlerin belirlenmesinin etkili olacağını göstermiştir. İnsanların bir teknolojiyi kullanma konusundaki tutum ve niyetleri, kullanacakları teknolojinin faydalı bir şekilde kullanılabilmesinde temel etken olarak belirtilmiştir (Avcu ve Gökdaş, 2012). Okullarda öğretmenlerin teknoloji kullanmaya yönelik olumlu tutumları ve inançları, teknoloji ve eğitimin etkili bir şekilde entegre edilmesinde önemli bir yer tutmaktadır (Hermans, Tondeur, Van Braak ve Valcke, 2008; Tondeur vd., 2008).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin belirlenmesidir. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada bu alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Öğretmen adaylarının, gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermekte midir?
2. Öğretmen adaylarının, gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olma durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma göstermekte midir?
3. Öğretmen adaylarının, gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin kaldıkları yerde internet erişimi olup olmadığına göre anlamlı bir farklılaşma göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin belirlenmesi amaçlandığından nicel bir araştırma olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2009) göre betimsel tarama modelleri, geçmişten olmuş veya halen aktif şekilde devam eden bir olayı, devam ettiği şekilde anlatmayı amaçlayan araştırma yöntemidir. Betimsel tarama yöntemi ile bir popülasyonun özelliklerini anlatmak ve gruplar arasındaki farklılıkların sebepleri ya da sonuçlarını nedensel karşılaştırma yaklaşımı ile belirlemek amaçlanmıştır (Fraenkel ve Wallen, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 akademik yılı bahar döneminde Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerinde eğitim ve öğrenimine devam eden 297 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının cinsiyet, bilgisayar sahibi olma durumları ve internete erişim imkânı dair bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1
Öğretmen Adaylarının Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	207	69.7
	Erkek	90	30.3
	Toplam	297	100
Bilgisayar sahibi olma durumu	Var	279	93.9
	Yok	18	6.1
	Toplam	297	100
İnternet erişimi olma durumu	Var	261	87.9
	Yok	36	12.1
	Toplam	297	100

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak *Baydaş (2015)* tarafından geliştirilen Öğretmen Adaylarının Gelecekte Derslerinde Bilişim Teknolojileri Kullanma Niyetlerini Belirlemek Amacıyla Oluşturulan Ölçek kullanılmıştır. Ölçek öğretmen adaylarının gelecekte derslerinde bilişim teknolojileri kullanma niyetlerini belirlemek amacıyla toplamda 30 sorudan oluşmaktadır. 5’li Likert tipinde olan ölçekte her bir soru için kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum şeklinde derecelendirme yöntemi kullanılmıştır. Geliştirilen ölçekte güvenilirliği elde etmek için bazı madde istatistikleri bulunarak iç tutarlılık katsayıları elde edilmiştir. Hesaplamaların sonucunda da Cronbach Alpha katsayısı .88 olarak bulunmuştur. Sonuçlara bakılarak ölçeğin iyi seviyede güvenilirliğe sahip olduğu belirtilebilir (Baydaş, 2015).

Başka bir veri toplama aracı da çalışma grubu öğretmen adaylarının demografik bilgilerini elde ettiği kişisel bilgi formudur. Demografik veri toplama aracında öğretmen adaylarının cinsiyetleri, kendilerine ait bilgisayarları olup olmadığı ve kaldıkları yerde internet erişimi olup olmadığını belirlemek amacıyla sorular sorulmuş ve demografik bilgileri elde edilmiştir.

Verilerin Çözülmesi ve Yorumlanması

Yapılan araştırmada, toplanan anket formları üzerinde yapılan incelemeler sonucunda eksik veya hatalı bir ölçüğe rastlanmamıştır. Veriler analiz edilmeden önce bilgisayar ortamına aktarımı sağlanmıştır. Aktarılan veriler istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde anlamlılık düzeyi olarak .05 alınmıştır. Araştırma çerçevesinde elde edilen veriler parametrik test varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Karşılaman verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. 5’li Likert tipinden oluşan Öğretmen Adaylarının Gelecekte Derslerinde Bilişim Teknolojileri Kullanma Niyetlerini Belirlemek Amacıyla Oluşturulan ölçekte 1, 2, 3, 4, 5 numaralandırması yapılmıştır. Hangi aralığın hangi seviyede neticelendirildiğini belirlemek amacıyla matematiksel hesaplamalarla aralıklar ve cevaplama düzeyleri aşağıda belirtilen şekilde belirlenmiştir:

- 5,00 – 4,20: Kesinlikle katılıyorum
- 4,20 – 3,40: Katılıyorum
- 3,40 – 2,60: Kararsızım
- 2,60 – 1,80: Katılmıyorum
- 1,80 – 1,00: Kesinlikle Katılmıyorum

Öğretmen adaylarından elde edilen demografik veriler betimsel istatistik yöntemlerinden frekanslar elde edilerek açıklanmıştır. Öğretmen adaylarının cinsiyetine, bilgisayar sahibi olma durumlarına ve kaldıkları yerde internet erişimi olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla ilişkisiz örneklem için t-testi kullanılmıştır.

Bulgular

Katılımcıların gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin cinsiyet değişkenine göre sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Gelecekteki Derslerinde Bilişim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Niyetlerinin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	s	sd	t	p
Kadın	207	83.00	24.62	295	2.37	.018
Erkek	90	91.00	31.08			

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu yorumlanabilir [$t(295)= 2.37, p< .05$]. Erkek öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması $x=91.00$, kadın öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması $x=83.00$ olarak görülmektedir. Buna bakılarak erkek öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri kadın öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Katılımcıların gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Gelecekteki Derslerinde Bilişim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Niyetlerinin Bilgisayar Sahibi Olma Durumuna Göre T Testi Sonuçları

Bilgisayar sahibi olma	N	$\bar{X}$	s	sd	t	p
Evet	279	85.96	27.48	295	1.37	.172
Hayır	18	77.00	14.40			

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir [$t(295)= 1.37, p> .05$]. Bilgisayar sahibi olan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması $x=85.96$, bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması ise $x=77.00$ olarak görülmektedir. Bu bilgiler ışığında bilgisayar sahibi olan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Katılımcıların gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin İnternet erişimine sahip olma durumuna göre sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Gelecekteki Derslerinde Bilişim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Niyetlerinin İnternet Erişimine Sahip Olma Durumuna Göre T Testi Sonuçları

İnternet erişimine sahip olma	N	$\bar{X}$	s	sd	t	p
Evet	261	80.96	24.85	295	8.56	.000
Hayır	36	117.75	18.11			

Tablo 4’e bakıldığı zaman öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin internet erişimine sahip olma durumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu yorumlanabilir [$t(295)= 8.56, p< .05$]. İnternet erişimine sahip olma durumuna göre öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması $x=80.96$, internet erişimine sahip olmama durumuna öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin ortalaması ise $x=117.75$ olarak görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre internet erişimine sahip olmayan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri internet erişimine sahip olan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin cinsiyet, bilgisayar sahibi olma ve kaldıkları yerde internet erişimi olma durumuna göre ölçmektir. Bu çalışma 297 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda bazı bulgular elde edilmiş ve ortaya çıkan bulgular tartışılarak yorumlanmaya çalışılmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirtilmektedir. Ortaya çıkan verilere göre erkek öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri kadın öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuca paralel olarak, bilişim teknolojileri ortamlarında elde edilen bilgilere göre erkeklerden alınan yarar ve kullanım kolaylığı kadınlara nazaran daha yüksek ve erkeklerin niyet üzerine öz yeterlilik düzeyi kadınlara oranla daha fazla olduğu belirtilmiştir (Ong ve Lai, 2006; Terzis ve Economides, 2011). Yapılan farklı bir çalışmada da sosyal etki, kullanım kolaylığı ve kolaylaştırıcı durumlar da erkeklerin daha pozitif olduğu ve erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere nazaran bilgi ve iletişim teknolojilerini kabul ve kullanım niyetlerinin daha etkili olduğu saptanmıştır (Avcu ve Gökdaş, 2012). Aynı şekilde diğer bir çalışmada erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre teknoloji kullanımının bütün boyutlarında daha yeterli olduğu tespit edilmiştir (Menzi, Çalışkan ve Çetin, 2012). Öte yandan yapılan bazı araştırmalara göre ise cinsiyetin bilişim teknolojileri kullanma niyetlerine herhangi bir etkisinin olmadığı ortaya konulmuştur (Baydaş, 2015). Öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği çeşitli araştırmalarda bulunmuştur (Karasakaloğlu ve ark., 2011; Çetin ve ark., 2012; Çetin ve Güngör, 2014). Diğer bir başka çalışmada ise öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerini kullanım davranışları yapılan bir diğer çalışmaya göre kadınların erkek öğretmen adaylarına göre daha etik olduklarını gözlemlemiştir (Erdem, 2008).

Yapılan bu araştırmaya göre öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olma durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında bilgisayar sahibi olan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin bilgisayar sahibi olmayan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir. Erdem (2008) yaptığı çalışmada da öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri kullanım davranışları bilgisayar sahibi olma veya olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Aynı zamanda kişisel bilgisayara sahip olan öğretmen adaylarının bilgisayara sahip olmayan öğretmen adaylarından teknolojiye karşı tutum ve teknoloji yeterliliği açısından daha üstün oldukları belirtilmiştir (Menzi, Çalışkan ve Çetin, 2012).

Mevcut araştırmaya katılan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerinin internet erişimine sahip olma durumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu yorumlanabilir. Ortaya çıkan bu sonuçlara göre internet erişimine sahip olmayan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetleri internet erişimine sahip olan öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik niyetlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Konuyla ilgili yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde farklı sonuçlar da ortaya çıktığını belirtilebilir. İnternet bağlantısına sahip olan öğretmen adaylarının internet bağlantısına sahip olmayan öğretmen adaylarına göre teknolojiye karşı tutum ve teknoloji yeterliliği açısından daha üstün oldukları belirtilmiştir (Menzi, Çalışkan ve Çetin, 2012). İnternet deneyimi daha fazla olan öğretmen adaylarının internet deneyimi daha az olan öğretmen adaylarından teknolojiye karşı daha pozitif tutum ortaya koyduğu saptanmıştır (C.-C. Tsai, Lin, M.-J. Tsai, 2001).

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre uygulamacı ve araştırmacılar için bazı önerilerde bulunulabilir. Öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojileri kullanma niyetleriyle ilgili hizmet içi ve de öncesi eğitimin ne kadar gerekli olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bilgiler ışığında bu eğitimlere uygun derslerde bilişim teknolojilerinin farklı uygulamaları kullanılmalıdır (Baydaş, 2015). Kendine ait bilgisayarı olmayan öğretmen adaylarına öğretim gördükleri fakülte ve okullarda teknolojiyi daha rahat kullanmaları için uygun ortamlar oluşturularak eğitimde teknoloji kullanımını geliştirilebilir (Saygıner, 2016). Teknoloji ile ilgili erkek ve kadın öğretmen adayları arasında gözlenen farklılıkların ortadan kalması için fakültede yeni teknolojilerin kullanmasını mecbur bırakan faaliyetlerde kadın öğretmen adaylarının daha fazla görevlendirilmesi aradaki farkı yok edebilir (Menzi, Çalışkan ve Çetin, 2012). Bu gibi çalışmalar için farklı illerde ve üniversitelerde bulunan eğitim fakültelerinin de daha geniş kapsamlı olarak yapılabilir.

Kaynakça/References

- Akıncı, A., Seferoğlu, S.S. (2010). Bilişim Şuraları, Teknoloji Politikaları ve Eğitim. *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 10-12 Şubat 2010*, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. S. 11.* 105-109.
- Avcu, D. Ü., Gökdaş, İ. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Kabul ve Kullanım Niyetleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(1), 42-59.*
- Balkı, E. (2008). *Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerine İlişkin Alguları Ve Uygulamaları: Özel Konya Esentepe İlköğretim Okulu Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Baydaş, Ö. (2015) . *Öğretmen adaylarının gelecekteki derslerinde bilişim teknolojilerini kullanma niyetlerini belirlemeye yönelik bir model önerisi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Bilişim Şurası (2002). Eğitim Grubu Okulöncesi Eğitim, İlköğretim ve Ortaöğretim Alt Komisyonu Raporu, 8-10 Mayıs, Ankara.
- Çağlayan, C. (1997). Bilgi Teknolojileri Türkiye için Nasıl Bir Gelecek Hazırlamakta. *Türkiye is Bankası Kültür Yayınları.* s.16–17, Ankara.
- Çalışkan, E., Menzi, N., Çetin, O. (2012). Öğretmen Adaylarının Teknoloji Yeterlilikleri ile Teknolojiye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Elementary EducationOnline, 11(2).*
- Çetin, O., & Güngör, B. (2014). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar öz-yeterlik inançları ve bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33(1).*
- Erdem, Z. (2008). *Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojilerini Kullanımlarının Etik Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Fisher, A. (2000). *Coordinators Influencing Teachers*. 6 January, Washington D.C.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2009). The nature of qualitative research. How to design and evaluate research in education, Seventh edition. Boston: McGraw-Hill, 420.
- Hermans, R., Tondeur, J., van Braak, J., and Valcke, M. (2008). The impact of primary school teachers' educational beliefs on the classroom use of computers. *Computers & Education, 51*, 1499–1509.
- İmer, G. (2000). Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri. Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir.
- Jonassen, D., Reeves, T. (1996). Learning With Technology: Using Computers As Cognitive Tools. In D. H. Jonassen (Ed.), *Handbook Of Research On Educational Communications And Technology*, New York, Macmillan.
- Karasakaloğlu, N., Saracaloğlu, A. S. ve Uça, S. (2011). Türkçe Öğretmenlerinin Teknoloji Tutumları İle Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 7, Sayı 2, Aralık 2011, ss.26-36*
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi (19. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lever-Duffy, J., McDonald, J., Mizell, A. (2003). *Teaching and learning with technology*. Boston: Pearson Education.
- Menzi, N., Çalışkan, E., Çetin, O. (2012). Öğretmen Adaylarının Teknoloji Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International, 2(1).*

- Ong, C. S., Lai, J. Y. (2006). Gender differences in perceptions and relationships among dominants of e-learning acceptance. *Computers in Human Behavior*, 22(5), 816–829.
- Peterson, R. A., Albaum, G., Munuera, J. L., Cunningham, W. H. (2002). Reflections on the use of instructional technologies in marketing education. *Marketing Education Review*, 12(3), 7-17.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion Of Innovations*, 4th edition. New York: The Free Press.
- Saygıner, Ş. (2016). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Yeterlilik Düzeyleri İle Teknolojiye Yönelik Algıları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 298-312.
- Şad, S.N., Nalçacı, Ö. İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Yeterlilik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, Nisan 2015, ss.177-197.
- Terzis, V., Economides, A. (2011). Computer based assessment: Gender differences in perceptions and acceptance. *Computers in Human Behavior*, 27(6), 2108–2122.
- Tondeur, J., Van Keer, H., van Braak, J., and Valcke, M. (2008). ICT integration in the classroom: challenging the potential of a school policy. *Computers & Education*, 51, 212-223.
- Tsai, C.-C., Lin, S. S. J. ve Tsai, M.-J. (2001). Developing an İnternet attitude scale for high school students. *Computers & Education*. 37 (1), 41-51.
- Turan, B., Haşit, G. (2014). Teknoloji Kabul Modeli ve Sınıf Öğretmenleri Üzerinde Bir Uygulama. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*. 6(1). 109-119.
- Uşun, S. (2000). *Dünyada ve Türkiye’de bilgisayar destekli öğretim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.